

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

V red devane od *Dr. Janeza Bleiweisa.*

Tečaj VII.

V sredo 6. rožnika (junija) 1849.

List 23.

Povabilo na naročbo druge polovice létašnjih Novic.

Prihodnji mesec se začne druga polovica létašnjiga tečaja Novic. Kdor jih dobivati želi, naj se naroči berž ko more še ta mesec na-nje, de jih bo prihodnji mesec poredama dobivati mogel. Pollétno plačilo za „Novice“ in vse „Doklade“ skupej, če se vsak teden po pošti dobivajo, je 1 gold. in 20 krajc. — sicer pa le 1 gold. Vsaka cesarska pošta prejema naročilo in denar; sicer se pa zna tudi naročivni denar v Ljubljano na vredništvo Novic poslati in po novih postavah ni treba zató nič poštnine odrajtati, ako se na pisma od zunej zapiše: *Na vredništvo Novic v Ljubljani, z naročivnim denarjem 1 gold — 1 gold. in 20 krajc.*

Namén in obsežek Novic sta bravcam dobro znana, in bosta ravno taka tudi prihodnjič ostala. Tudi „Novičar“ bo, kakor dosihmal, vsak teden svojim bravcam oznanoval, kar se imenitniga po svetu godí. „Novičar“ si je, kakor z veseljem od mnogih strani slišimo, veliko prijatlov pridobil, in kér mende ne bo novic zmanjkalo, si jih bo prizadeval še vedno več pridobiti. Tu in tam slišimo sicer kteriga govoriti: čmu je kmetu treba tega vediti? Mi pa pravimo, kdor takó govori, je sovražnik in zatiravec vstavne svobode, ki želi, de bi kmet vedno to ostal, kar je poprej bil, neveden in neomikan človek. Res je sicer, de so avstrijske ljudstva sploh premalo pripravljene za vstavno vlado — pa kaj boljšiga se človek kmalo navadi. In jeli so one tega krive? In če malo pripravljenih še zdej ne bomo podučili v mnogih rečéh, kaj pa bo? Se vé, de se v šolah mora podlaga postaviti; pa časi so prečudni in presilni, de bi mógli odrašene ljudi brez poduka pustiti in le od otrók, ki bojo še le v šolo hoditi začeli, praviga vstavniga obnašanja pričakovati.

Če so že ljudje v gospóskih suknhah nepripravljeni stopili v vstavni čas, kdo bo kmetu za zlo vzal, ako se okorno obnaša! Podučimo ga, razjasnimo mu eno in drugo reč, ktere zdej ravno tako potrebuje, kakor zernja za setev — in bistra glava Slovencev bo počasi saj poglavitniši reči zapopadla, kterih jí je vediti potreba v versti vstavnih deržavljanov.

Kdor postave zapopade in njih cilj in konec dobro previdi, jih tolikanj bolj spoštuje; iz poštovanja postav, izvira red in mir; iz mirú pa sledi pridno in veselo kmetovanje; obertnija in kupčija cvetè, in vednost in omikanost se širi po svétu v miru živečim. Punt pa in vojska pokončata njive in travnike, mesta in vasi!

Novice so nalogo na-se vzéle kmetijstvo in obertnijstvo učiti, zraven tega pa tudi sploh za omíko slovenskiga naroda skerbeti, kér brez zadnjiga se ne more prvo v sedanjih časih tečno zgoditi — in tega vodila se bojo tudi prihodnjič zvesto deržale.

Druziga nimajo svojim bravcam v nastopu druge polovice Novic povedati, kakor še to, de ji bo imenitna doklada, nar menj prva tretjina poslovenjene „Neveste Misinske“ priložena, ki so jo nam slavni Koseski za doklado Novic blagovoljno podali.

Vredništvo.

Zdihljeji po miru.

● groza vojske! ki s' jo človek stvari,
Sodnik krivični ti človeškiga prepíra,
Izvir nesreče, ki človeka kvári,
De v zmoti strašni roda rod zatíra —
Kadaj nesrečni svet boš zapustila?
Kadaj nikoli site želje boš vkrotila?

In človek zmamljen v niski visokosti
Kadaj boš spoznal, sreča de človeka
U miru le in lepi je zložnosti!
Kadaj, o človek! boš častil človeka?
Kadaj v prepirih bo ljubezin míla
Ko zveste proste brate nas vodila?

J. Št.

Kmetijski poduki.

Vsak kónj potrebuje dobriga hlapca, in vsaka njiva dobriga gospodarja.

Kdor svojo kmetijo zanemari, zgubi nar menj tretji del svojih dohodkov, in kadar jo prodá, polovico tega, kar bi bil sicer za-njo skupil.

Ako svoje otroke ljubiš, skerbno obdeluj svojo kmetijo. Dobra gospodinja je zlatiga denarja vredna.

Le kadar imaš kak opravek, pojdi v mesto in na somenj; tudi brez tebe se na somnji postopačev, pijančov in razsajavcov ne manjka.

Kader te domá ni, takrat nič ne delaš, drugod denar zapravljáš, domá pa delo zastaja; to je hujsi, kot de bi svéča na obéh koncih goréla.

Pervi prišparek je prvi dobiček; nisi si zmirej dobička gotov; kar pa si prišparaš, to je gotovo.